Gemeente Amsterdam

29 januari 2024

Handleiding instellen venstertijden

Het instellen van logistieke venstertijden & laad-losplekken

Een interne handleiding ontwikkeld door Programma Logistiek.

Dit document is uitsluitend bedoeld voor intern gebruik binnen gemeente Amsterdam. Aan dit document kunnen geen rechten worden ontleend. Wanneer je meer wilt weten over de handreiking of verdere vragen hebt, kun je contact opnemen met Programma Logistiek door te mailen naar: programmalogistiek@amsterdam.nl.

Ga je straten met laad- en loshavens inrichten? Of wil je in een straat of gebied venstertijden invoeren of wijzigen? Met deze handleiding helpen we je bij het maken van de juiste keuze. Als gemeente willen we dat logistieke venstertijden voor een straat of gebied het meest optimaal zijn voor alle verkeersdeelnemers, bewoners en ondernemers. Daarbij kijken we naar veiligheid, bereikbaarheid en leefbaarheid. Maar ook of het nodig is én of de venstertijden toereikend zijn voor de benodigde laad- en losbewegingen.

Maatwerk

Geen enkel stadsdeel heeft 1 venstertijd die geldig is voor alle straten en of pleinen, het is vooral maatwerk. Venstertijden komen veelal voort uit uitgebreid overleg met ondernemers en bewoners, en zijn vaak een afweging van tegenstrijdige belangen (van gemeente, bewoners, leveranciers en afnemers).

De toenemende verdichting en druk op de openbare ruimte vraagt dat we venstertijden zo efficiënt mogelijk gebruiken.
Voorbeelden:

1. Door dubbelgebruik van een laad- en losplek waarbij de plek buiten een venstertijd voor het laden en lossen, ook gebruikt wordt voor andere functies; van fiscaal of vrij autoparkeren, minder validenplek, tot een terras of wandelgebied.
2. Twee ondernemers die gezamenlijk één laad- en losplek in gebruik hebben om ieder drie keer per week te worden bevoorraad, kunnen met een kortere venstertijd af dan wanneer een laad- en losplek gebruikt wordt door tien ondernemers.

Verandert er iets in een wijk of straat? Kijk dan op wijkniveau naar de noodzaak voor het voortbestaan van een laad- en losplek of dat er juist extra behoefte aan laad- en losplekken. Deze handleiding biedt handvatten voor de juiste keuze voor jouw wijk, straat of stadsdeel. De keuze voor het instellen van venstertijden, hangt af van factoren als:

- aantal ondernemers en bedrijven die bevoorraad moeten worden;
- beschikbare laad- en losplekken;
- aantal leveringen per week en grootte van benodigde voertuigen;
- verkeersdrukte en interactie met overige verkeersdeelnemers;
- straatinrichting en beschikbare openbare ruimte, met respect voor de omgeving[1].

Situatie tot 2025 (invoering uitstootvrije zone)

Tot de invoering van de uitstootvrije zone per 2025is het juridisch niet mogelijk om laad- en losplekken uitsluitend in te richten voor uitstootvrije voertuigen. Wel kunnen venstertijden worden uitgebreid ten behoeve van deze voertuigen. Het toekennen van dergelijke privileges kan de branche stimuleren om eerder over te stappen op uitstootvrijevoertuigen. Het is aan de stadsdelen om hier een keuze in te maken. Realiseer dat een uitbreiding van een venstertijd (bijv. een uur erbij) ten behoeve van deze categorie na invoering van de uitstootvrije zone weer lastig is terug te draaien. In dat geval kan het beter zijn een venstertijd voor fossiele voertuigen wat in te korten (bijv. een uur eraf ten behoeve van uitstootvrije voertuigen) of nog even te wachten tot na de invoering van de uitstootvrije zone.

[1] Denk hierbij aan de aanwezigheid van scholen, speeltuinen, benodigde ruimte voor andere functies als fiscaal autoparkeren, fietsparkeren, terrassen ed

Vier stappen om de venstertijden te bepalen

Stap 1

Voor je een venstertijd kiest, beantwoord je eerst de volgende vraag:

Zijn er laad- en losplekken op kwetsbare bruggen of kademuren? Kijk op deze kaart.

Is dat het geval? Volg de gewichtsinstructies op de kaart en zorg ervoor dat het laden en lossen door een te zwaar voertuig niet onbedoeld mogelijk is. Bijvoorbeeld door 2 plekken voor personenauto's naast of achter elkaar als laad-en losplek aan te wijzen. In de bijlage een voorbeeld van de kaart met veiligheidsmaatregelen voor bruggen en kademuren.

Stap 2

Bekijk welke venstertijden er al zijn in de buurt

Er is een digitale laden- en loskaart waar alle venstertijden in stad te vinden zijn: bereikbaarheid.amsterdam.nl/laden-lossen. Door in te zoomen op de kaart kun je klikken op de straat en zie je welke venstertijden hier gelden. Gaat het om het invoeren van één laad- en losplek? Kijk dan op de kaart of aansluiten bij venstertijden in de omgeving passend en wenselijk is. In de bijlage een voorbeeld van een laden- en lossenkaart.

Stap 3

Gebruik de tabel op de volgende pagina met kenmerken, adviezen en de voor- en van verschillende venstertijden

Let op: de tabel maakt geen onderscheid tussen een logistieke venstertijd voor één laad- en losplek, of een venstertijd voor een (deel van een) straat of gebied.
In de praktijk kan er bij de keuze voor enkele laad- en losplekken meer ruimte zijn voor een langer tijdsslot, dan voor een straat of gebied. Daarnaast kan er bij een enkele laad- en losplek sneller gekozen worden voor een 'dubbele' venstertijd, bijvoorbeeld ma-vrij 9-11u en za-zon 17-21u.

Bij het bepalen van een venstertijd gelden de volgende twee voorwaarden:

- De openbare ruimte moet zo zijn ingericht dat veilig laden en lossen mogelijk is;
- De te bepalen start- en eindtijd hangt af van diverse factoren waaronder van aantal ondernemers en leveringen, drukte, het aantal beschikbare laad en -losplekken, inclusief de gehanteerde venstertijden.

Niet altijd is de gevraagde ruime venstertijd ook echt nodig en kan deze ingekort worden. Ook kan er bijvoorbeeld in het weekend een andere venstertijd gelden dan doordeweeks.

Stap 4

Tot slot: Venstertijden vragen een verkeersbesluit

Stel je een venstertijd in, of hef je deze op, doe dit altijd via het nemen van een verkeersbesluit. Gebruik hiervoor de Routekaart 'Opheffen parkeren april2023', onder het kopje 'Werkwijze mutaties mulder-parkeerplaatsen'[2]. Zodat de digitale venstertijdenkaart actueel blijft.

Voor nader advies over het instellen van venstertijden in jouw stadsdeel, kun je contact opnemen met Programma Logistiek door te mailen naar: programmalogistiek@amsterdam.nl.

---

[2] De laatste versie van de Routekaart 'Opheffen parkeren april023' vind je op deze intranetpagina:
https://intranet.amsterdam.nl/parkeren-medewerkers/
https://intranet.amsterdam.nl/publish/pages/677554/routekaart_opheffen-parkeren_april2023_1.pdf

Venstertijden	Kenmerken	Adviezen	Voordelen	Nadelen
7 tot 11 uur	- Meest gekozen in Nederland. - Veel logistiek verkeer tussen 6 en 8 uur (vlak voor de ochtendspits), dat daarna de stad uitrijdt.	- Overweeg een spitsstopverbod tussen 8 en 9 uur in drukke straten en/of met veel fietsers. - Start voor 7 uur indien mogelijk.	- Efficiënt en duidelijk voor veel leveranciers en ondernemers (bestellers). - Mogelijk om spitsstopverbod in te voeren in verband met verkeersveiligheid. - Rest van de dag geen logistieke stroming.	- Als de hele stad tussen 7-11u wordt bevoorraad, ontstaat er in die tijdsspanne een grote logistieke piek. - Strenge geluidseisen bij start voor 7u.
9 tot 11 uur	- Logistiek verkeer mogelijk na de ochtendspits. - Toeristen en winkelend publiek na 11 uur.	- Overweeg deze optie bij enorm drukke spits en de verkeersveiligheid in het geding komt. - Overweeg deze optie bij drukke fietsroutes, zie kaart in bijlage.	- Verhoogt de verkeersveiligheid. - Komt overeen met de starttijd van veel middenstanders en detailhandel.	- Soms niet mogelijk omdat veel logistieke bedrijven vroeg willen leveren om zo voor de drukte de stad te verlaten.
11 tot 19 uur	- Overdag laden en lossen bij veilige openbare ruimte. - Start- en eindtijd afhankelijk van lokale factoren.	- Venstertijd geschikt voor ondernemers met diverse openingstijden.	- Na ochtendspits. - Meer spreiding van het logistiek verkeer door ruime venstertijd.	- Creëert minder bewustzijn van de logistieke impact van bestelkeuzes voor de stad. - Draagt niet bij aan efficiënt en gebundeld leveren. - Mogelijk wordt een plek langer bezet dan strikt nodig voor alleen laden en lossen. Dit kan leiden tot stremmingen en verkeersonveilige situaties.
7 tot 19 uur / na 19 uur	- Venstertijd geschikt voor ondernemers met diverse tijden.	- Start na ochtendspits indien mogelijk in afstemming met ondernemers en gebaseerd op de verkeersveiligheid.	- Flexibiliteit voor ondernemers - Geen piek met logistieke stromingen maar over de dag verdeeld. - Mogelijk om spitsstopverbod in te voeren in verband met verkeersveiligheid.	- Dagrandbelevering (19.00 tot 7.00 uur) is gebonden aan strenge geluidseisen vanuit de landelijke Wet geluidhinder. - Een ruim tijdsslot kan leiden tot dezelfde nadelen als genoemd bij venstertijd 11 tot 19 uur.
Laden en lossen zonder tijdsrestricties (24 uur per dag)	- Tijdsvenster is uitsluitend geschikt als de openbare ruimte zo is ingericht dat veilig laden en lossen 24 uur per dag noodzakelijk en mogelijk is. - Geschikt voor locaties met diverse openingstijden en continue toegang.	- Stel deze venstertijd alleen in als de openbare ruimte geschikt is.	- Duidelijk en zekerheid van veilig en snel kunnen laden en lossen.	- Risico op onnodige verkeersbewegingen. - Strenge geluidseisen bij dagrandbelevering - Zie nadelen bij venstertijd 11 tot 19 uur.

Bijlage:

Kaart met veiligheidsmaatregelen voor bruggen en kademuren

De kaart is te vinden op: https://experience.arcgis.com/experience/a5a518ca561c4331b11c025962oa7428

Voorbeeld van een laden- en lossenkaart

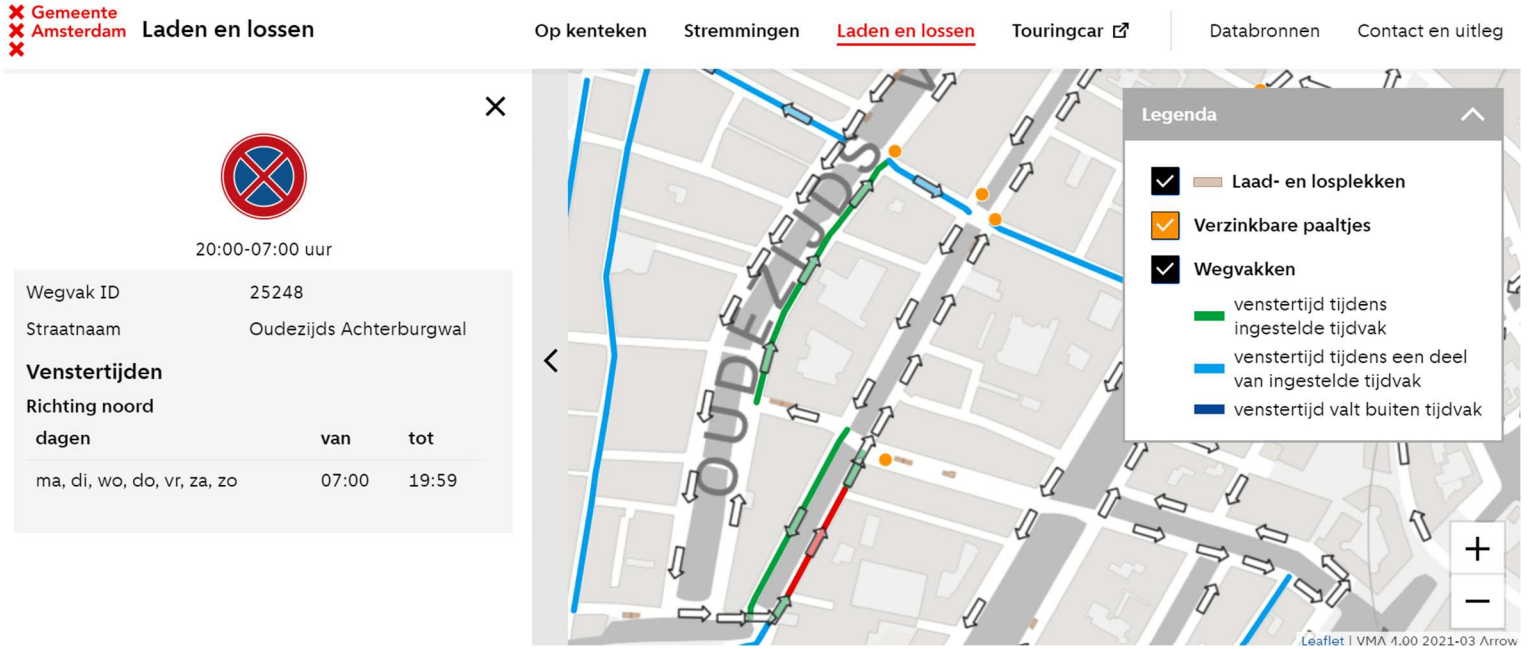

De kaart is te vinden op bereikbaarheid.amsterdam.nl/laden-lossen. Door in te zoomen kun je zien welke venstertijden gelden.

Kaart met 5% van de drukste fietsroutes in de stad met geen of smal fietspad

